

Otázka: Státní správa

Předmět: Veřejná správa

Přidal(a): YOUREWELCOME

Obsah maturitní otázky

- státní správa – pojem, znaky státu, funkce státu
- státní zřízení
- státní moc – pojem, zákonodárná, výkonná, soudní, legislativní proces
- orgány státní správy
- ústřední orgány státní správy

Státní správa - pojem, znaky státu, funkce státu

- = veřejná správa uskutečňovaná státem

Stát

- uspořádání lidské společnosti, která má moc vládnout, soudit a vytvářet zákony společnosti
- svrchovaný stát – není na nikom závislý, není podřízen jiné státní moci

- suverénní stát – nikdo do něho nesmí zasahovat

Znaky státu

- Státní moc
- Obyvatelstvo
- Území
- Hranice

Funkce státu

- Vnitřní
 - -> bezpečnostní, organizační, zákonodárná, společenská, sociální, kulturní, ekonomická
- Vnější
 - -> ochranné, diplomatické, regulační

Státní zřízení, volební systém

- způsob, jakým je uplatňována státní moc (jakým způsobem stát vládne)
- **Monarchie** – tři druhy:
 - a) Absolutní (vláda jedince je neomezená),
 - b) Konstituční (vláda jedince omezena státními orgány),
 - c) Parlamentní (omezena ústavou a demokraticky zvoleným parlamentem)
- **Republika** = „vláda lidu“, představitelé státu jsou voleni – tři druhy:
 - a) Parlamentní
 - b) Prezidentská

- c) Kancléřská

Územně správní členění státu

- Unitární stát (jeden stát, národ, vláda)
- Spolkový stát, federace (složený stát, vznikl spojením více států)
- Konfederace (volné sdružení samostatných států)
- -> ČR JE DEMOKRATICKÝ, PRÁVNÍ UNITÁRNÍ STÁT

Volební systém v ČR

- v ČR tvořen zásadami, volebním řádem, organizací voleb a volbami do všech zastupitelných orgánů včetně zastoupení v orgánech EU
- volby – vyjádření demokracie
- 2 základní volební systémy:
 - Poměrný volební systém
 - počet hlasů, které dostane
 - Většinový
 - majoritní systém, volí se jednotlivci (např. senát)
 - volební právo je aktivní (volit) a pasivní (být zvolen)
- druhy voleb:
 - a) komunální – do zastupitelstev obcí, každé 4 roky
 - b) krajské – do zastupitelstev krajů, každé 4 roky
 - c) poslanecké – do poslanecké sněmovny, každé 4 roky
 - d) senátní – po 3 letech se obměňuje 1/3 Senátu, volební období 6 let
 - e) prezidentské- každých 5 let
 - f) do parlamentu EU – z ČR 20 poslanců, každých 5 let

Státní moc - pojem, zákonodárná, výkonná, soudní, legislativní proces

- stát je svou mocí schopen donutit obyvatelstvo, instituce, orgány a organizace k dodržování právních norem
- státní moc je nezávislá a je uskutečňována institucemi, orgány, organizacemi, úřady.
- stát má 3 složky: moc zákonodárnou, výkonnou a soudní.

1) Moc zákonodárná

- je tvořena parlamentem, tedy poslaneckou sněmovnou a senátem
- **A) Poslanecká sněmovna**
 - 200 členů
 - poslanci jsou voleni na 4 roky, min. věk je 21 let
 - voleni poměrným systémem – podle počtu získaných hlasů v jednotlivých obvodech se odvíjí počet mandátů
 - schvaluje zákony, státní rozpočet
- **B) Senát**
 - 81 členů
 - senátoři jsou voleni na 6 let (po 3 letech se obměňuje 1/3 Senátu)
 - voleni většinovým systémem – do senátu je zvolen kandidát s nejvyšším počtem hlasů
 - může návrh zákona schválit a postoupit prezidentovi republiky, vrátit poslanecké sněmovně návrh zákona s pozměňovacími návrhy nebo zákon zamítnout

Legislativní proces

- zákonodárná iniciativa = přednesení návrhu na změnu či přijetí nového zákona
- návrh jde do

- 1. čtení = PS projedná, zda se návrhem vůbec „chce“ zabývat
- 2. čtení = projednání - doplňování, změny
- 3. čtení = opravení chyb → schválení zákona
- kvórum = min. počet poslanců, kteří mohou schválit zákon (1/3 členů)
- zákon je přijat → putuje do Senátu, má 30 dní na to se vyjádřit (schválit zákon)
- pokud se nevyjádří, zákon je schválen
- po schválení míří zákon k prezidentovi k podpisu → do 15 dnů má právo veta →
- zákon vrátí Sněmovně → ta může zákon znovu schválit → poté je zákon vyhlášen → publikován → zveřejněn ve Sbírce zákonů

2) Moc výkonná

- řídí správu státu, vykonává zákony
- stará se o stát prostřednictvím orgánů: státní zastupitelství, vláda (ministerstva), prezident.
- **A) Vláda**
 - = vrcholný orgán výkonné moci
 - může vydávat nařízení a vyhlášky ministerstev
 - člen vlády = ministr, premiér = předseda vlády
- **B) Prezident**
 - = hlava státu, volební období 5 let (může být volen na 2 období)
 - zastupuje stát navenek
 - jmenuje a odvolává předsedy vlády a členy vlády, soudce, ústavní soudce, profesory VŠ
 - právo amnestie
 - veto

3) Soudní moc

- tvořena obecnou soustavou soudů a ústavním soudem

- soudy jsou při rozhodování nezávislé → řídí se pouze zákony
- dohled nad dodržováním zákonů, výklad práva

Ústřední orgány státní správy

- Český statistický úřad
- Český telekomunikační úřad
- Český báňský úřad
- Úřad pro ochranu osobních údajů
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost
- Úřad vlády České republiky